

Veel categorale gymnasia krijgen meer aanmeldingen dan ze kunnen plaatsen. Noodgedwongen nemen ze hun toevlucht tot loting. De Amsterdamse Onderwijs Consumenten Organisatie OCO is hiertegen. Zijn er alternatieven?

Barlaeus gymnasium, Amsterdam.

Loten voor het gymnasium?

Menno van de Koppel, OCO:
'Als je niet alle aangemelde leerlingen kunt plaatsen, kun je twee kanten op: de selectiecriteria opschroeven of meer ruimte bieden. Een verhoging van de Cito-score vinden de meeste rectoren van Amsterdamse gymnasia onwenselijk, omdat dit geen recht doet aan laatbloeiers. Het Barlaeus houdt nu motivatiegesprekken, niet als selectiecriteria maar om leerlingen aan het denken te zetten. "Wil je echt wel Grieks en Latijn leren?" Dat juichen wij toe. Maar schoolbesturen moeten sowieso zorgen voor meer plek. Uit cijfers van de gemeente blijkt dat er binnen drie jaar plaatstekort dreigt op alle vwo-scholen in Amsterdam. Voorlopig adviseren wij ouders om ook te kijken naar alternatieve scholen. Soms vertonen ouders inderdaad kuddedrag: de scholen met de meeste loting in 2008 hadden niet het beste inspectieoordeel. Tweetalig onderwijs, of een Technasium kunnen een goed alternatief zijn.'

Mike Ackermans, ouder van een uitgeloot kind, initiatiefnemer van gymnasiumvoordereen.nl:
'Ik ben vóór andere criteria: de Cito-score, het leerlingvolgsysteem, het advies van de leerkracht, of een assessment.

Maar de meeste rectoren van gymnasia zijn erop tegen. Ze vrezen dat ouders de uitslag van een toets juridisch gaan aanvechten. Scholen durven dat niet aan, dan maar liever pure willekeur. En er moet voldoende capaciteit op de scholen zijn. Daar komt de gemeente in beeld, maar die doet niets. Vorig jaar is er een debat gehouden, 'Toegang tot de top'. Dat leidde tot een onaangename discussie, onze schoolkeuze werd vooral gezien als witte vlucht. Dat heeft veel kwaad bloed gezet.'

J.J.P. Olgers, rector Stedelijk Gymnasium Haarlem:
'Wij onderzoeken de mogelijkheid om meer gymnasiumplaatsen te creëren. Maar zolang die extra ruimte er niet is, moet je de instroom beperken. Hoe? Ik vind verhoging van de toelatingsnormen of een extra test niet eerlijk. Als je hebt vastgesteld dat een kind het kan, moet je het die kans niet ontnemen. Vorig jaar spanden ouders een proces aan tegen onze lotingsprocedure. Een van hun punten was het recht op onderwijs op een categoriaal gymnasium. Daarover ligt nu een rechterlijke uitspraak: elk kind heeft recht op het gewenste onderwijs: vwo-, havo- of vmbo, maar niet op

een gymnasiumopleiding. Vorig jaar waren er 172 aanmeldingen en 140 plaatsen. Ja, uitgeloot worden is rampzalig voor een kind. Veel leerlingen zijn al vanaf groep 4 gefocust op het gymnasium.'

G.J. Smit, Directeur Landelijk Steunpunt Zelfstandige Gymnasia:
'Ik ben tegen enige toelatingsbeperking dus ook tegen loting. Maar dat is theorie. In de praktijk liggen de zaken helaas anders. Het aantal leerlingen op gymnasia groeit jaarlijks met 1,5 tot 2,5 procent. In 1975 telde een gymnasium nog gemiddeld 300 leerlingen, in 2008 was dat 740. Gymnasia barsten uit hun voegen. Op korte termijn is loting naar mijn mening de beste methode. Op lange termijn kun je beter een extra school openen. Maar met die constatering maak je geen vrienden. De school moet met andere besturen aan de slag, en die moeten dit goed vinden.'

Lodewijk Asscher, wethouder Onderwijs van Amsterdam:
'Op dit moment kiezen we in Amsterdam niet voor strengere criteria. Iedere leerling die op basis van een goed rapport in staat blijkt de opleiding te volgen, moet hiervoor in de

gelegenheid worden gesteld. Het basisschooladvies plus de Cito-score zijn bepalend. Loten is de enige eerlijke optie. Temeer daar er voor uitgelote leerlingen voldoende goede alternatieven zijn.'

Peter Dupon, coördinator onderbouw van het Erasmiaans College, Rotterdam:
'Wij kiezen voor de menselijke benadering. Wij houden een aanmeldingsgesprek met het kind en zijn ouders. Die gesprekken beginnen in januari al. Je moet in die gesprekken aangaan op de continuïteit van de school, en op je ervaring. We kijken naar de uitslag van de Cito-toets, naar het schooladvies en naar het leerlingvolgsysteem van de afgelopen drie jaar. Dan komt het subjectieve deel: hoe zit het mannetje/vrouwetje in elkaar? Is het leergierig? Past het op onze school? In het gesprek kijken wij naar interesse, werkhouding et cetera. Bij twijfel doet het kind een extra intelligentietest. We zijn altijd eerlijk en duidelijk: als er in het gesprek twijfels rijzen, zeggen we: de toelatingscommissie kan wel eens negatief besluiten. Dan weten ouders het al in een vroeg stadium. Het is veel werk maar het loont.' / **Linda Welther**